

SOKOLSKÝ VĚSTNÍK

TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA "SOKOL" V SYDNEY

Číslo 10.

Únor 1958.

VĚRNÍ ZŮSTANEME

7. března 1850,
Hodonín.

7. března 1958,
Sydney.

TGM

Dr. Ant. Hřebík,
Starosta Čs. Sokolstva v zahraničí.

..... My Sokolové si dnes s radostí uvědomujeme, že prezident Masaryk byl také velikým Sokolem. Prokazoval to celým svým životem a prací. Ve svých nesčetných sokolských projevech často to také zdůrazňoval. "Znám cíle Sokolstva a svým jednáním jsem dokázal a dokazuji, že jsem Sokolem a budu jednat v duchu sokolském i dále" řekl jasně dne 13. července 1926 v Kostelci nad Orlicí.

Do Sokola vstoupil T.G. Masaryk brzy po svém příchodu z Vídně na pražskou universitu, kde se osobně poznal se zakladatelem Sokolstva dr. Miroslavem Tyršem, s nímž často hovořival o Sokole a od něhož se také dověděl o cílech a úkolech Sokolstva. Dne 17. dubna 1884 stal se T.G. Masaryk členem Sokola Pražského a po svém přestěhování na Malou Stranu přestoupil dne 5. října 1890 do Sokola Malostranského. Tam zůstal členem až do své smrti 14. září 1937. Více tedy než půl století - plných padesát tři let - byl T.G. Masaryk věrným Sokolem. Po řadu let cvičil jak v Sokole Pražském, tak v Sokole Malostranském a na léta, prožitá v bratrském prostředí sokolských tělocvičen, často rád vzpomínal.

A jako T.G. Masaryk po celý svůj život byl věren Sokolstvu, tak Sokolstvo bylo vždy a zůstává i dnes neochvějně věrně T.G. Masarykovi. Z četných jeho sokolských projevů připomínáme si dnes zvláště jeho krásná slova, která napsal dne 18. října 1923 Československé obci sokolské: "Za boj o naše osvobození bylo dobře vidět, co pro nás všechny znamenala správně pochopená sokolská myšlenka".....

Úryvek z článku br. starosty k stoletému výročí narození T.G.M. otištěném v SOKOLSKÝCH LISTECH, vydaných 7. března 1950 v Ludwigsburgu v Německu.

Znáte ty krásné červencové dny tam u nás doma. A takové krásné dny byly v době VIII. Vsesokolského sletu v Praze roku 1926. Z celého světa, z Polska, Jugoslávie, Francie, dokonce až z daleké Ameriky se slétali Sokolové do Prahy. Praha hýřila jásotem při slavnostním pochodu Sökolstva. Všude lidí, Sokolů a Sokolek v slavnostních krojích, světlehnědých čamarách a červených košilích nebo blůzách. Muži ve vysokých, naleštěných černých botách, čamary většinou za šňůry zavěšené na rameni. Dorostenectvo, hlavně mladá děvčata, jako travnatý palouk květy pokropený. A žáci a žačky chodili buď v průvodech - říkalo se ve štrůdlech - nebo hloučcích se svými také šťastnými vedoucími po pamětihodnostech Prahy. Kupovali "malinovky" a zmrzliny až mnohým bylo zle. Sešlo se to z celé republiky od nejmenší vísky. A všichni měli domovenky na prsou a Pražáci, bývalí rodáci z oněch krajů a vísek, šťastni shledáním se svými rodáky, hosty častovali.

Dnes cvičí na Strahově dorostenky a pan president bude přítomen. "To bych byla šťastna, kdybych se dostala blízko k tribuně, abych dobře viděla pana presidenta".

Na seřadišti pro dorostenky je živo. Vedoucí družstev shánějí dohromady své syřence, okrskové náčelnice, župní náčelnice volají k nástupu svých. Župy nastupují - Pražská, Podkrkonošská, Podřipská a další a další. Všechno jde jako na drátku, slunéčko krásně praží a srdíčka našich děvčat se chvějí rozčilením, napětím a nedočkavostí.

Konečně se splnuje její stará touha. Dostala se přece na slet. Již před rokem to začalo. Tvrdá práce, nacvičování, opravování každého pohybu do úplné dokonalosti. Pak okrsková vyřadování - chudinky kamarádky, hodně jich vypadlo. A ještě župní vyřazování. A všechny ty náčelnice byly velmi přísné, každou maličkou chybičku viděly.

"Jsem na sletě, budu cvičit na sletě, za chvílku se na mne bude dívat stotisíc lidí a - a hlavně pan president. Kdybych se tak dostala aspon blízko k tribuně!"

A již se valí jako modré moře naše dorostenky do obrovské plochy stadionu. A moře se rozděluje v řeky, které plynou po stranách a uprostřed mírným ale nezadržitelným proudem a na stotisíc diváků je najednou překvapeno, že z modrého moře a nádherně modrých řek se stává hvězda. Obrovská hvězda uprostřed stadionu, utvořená z hezkých děvčat v modrých řízách, šedivými šňarami opáсанých.

"Asi se Lidka dostane před tribunu, je ve špičce. Ale já také nebudu moc daleko".

A to moře hlav všude kolem! Teď nám tleskají. "Jen abych to nezkazila, to bych padla", ještě nakonec se strachuje naše dorostenka. Náčelnice na náčelnické tribuně dává povel k nástupu "na značky". A hudba hraje předehru k našemu cvičení. A přece se dostala pod tribunu. Těsně nad ní sedí pan president. Hrdlo se jí stáhlo pohnutím.

"Náš pan president! Můj, můj pan president! Pane presidente cvičím jen pro vás, jen pro vás! Teď už vím, že to nezkazím, už se nebojím!"

Pan president, starý pán, štíhlý, s šedivou brádkou na úzkém obličejí se dívá chvílku po celém tom moři mládí aritmeticky přesně rozprostřeném po celé ploše a hudba hraje předehru - a sestra náčelnice na náčelnické věži zvedla praporek. A začínáme. Moře se vlní a houpe jako dozrávající obilí tam u nás v polích, když lehký vánek si pohrává dozrávajícími klasy.

Naše dorostenka, okouzlena přítomností pana presidenta, hudbou, krásou slunečného dne a krví svých patnácti let cvičí jak nejlépe dovede.

"Teď se na mne pan prezident podíval kukátkem. Ó, to štěstí! Bože, jak jsem šťastná. Tento okamžik nezapomenu do smrti. Ó, pane presidente, jak jsem šťastna, že vás mám. Jak jsem ráda, že jste mezi námi. Kdybyste věděl, jak vás máme rádi!"

Filmaři a fotografové se hemží pod tribunou. Naše dorostenka je zachycena ve filmu s panem presidentem pro věčné časy.

Dlouhá doba již uplynula, co dorostenky se vrátily se stadionu. Naše dívka se pořád nemůže probrat z opojení. - Cvičila jsem pod tribunou pana presidenta, cvičila jsem pro něj -!

A léta plynula..... Pan prezident zemřel za pláče a bolesti celého národa. Pan prezident již spí svůj odpočinek na lánském hřbitůvku. Ne v mausoleu. Dokonce na tom malém kameni s věčným světlem není ani jméno. Nic. Také na co? Tomáš Garrigue Masaryk má miliony mausoleí v srdcích svého národa. A tato mausolea, tento plamen lásky nezničil ani nezničí nikdo ! Pravím nikdo.

Z naší dorostenky se stala žena. Z naší dorostenky se stala matka. V nejhorší době Heydrichiády se svým mužem a malým synkem šla na strahovský stadion, zatím již rozšířený a dostavený. Bylo tam pusto, nevlídno, sluníčko nesvítilo a vál studený, syrový vítr. Naše dorostenka se zastavila před tribunou právě na tom místě, kde před mnoha léty byla šťastna. Vyhrkly jí slzy. "Tak synáčku, tady tvoje matka cvičila jednou před panem presidentem a byla šťastna. - - - Mlč, taky jednou budeš stát na tomto místě a cvičit".

Jana

-00000 0 00000-

.....Tyrše a Fügnera nechte jako základ. Mne nechte stranou. Když tam přinesete mne, ta starší generace by byla jistě proti. Vy se držte těch dvou, Fügnera a Tyrše. Zvláště Tyrše. Je tam dost námětů pro dnešní moderní dobu. Ta antická krása! Mne nechte stranou. Nedělejte z dvojice trojici. Já jsem president, dobrá. Sokol, dobrá. Na SOKOLU jsem budoval armádu. Pomáhám co mohu a rád. Ale ti dva jsou zakladatelé Sokola a já jsem president.

T.G. Masaryk.

-00000 0 00000-

Ja, tož ty všechny vlivy - od rodiny až po školu a četbu - působí na výchovu dítěte; co tu je složek! Reformovat výchovu dětí, to neznamená jen zdokonalovat tu didaktiku ve škole; to znamená reformovat i život nás dospělých; my jsme půda, ze které rostou nové generace - záleží hodně na nás, budou-li lepší nebo šťastnější. Ten saský ministr měl pravdu, když řekl deputaci, která k němu přišla s návrhy o výchově dětí, že mu výchova dětí starostí nedělá, jen výchova dospělých.

T.G. Masaryk.

-00000 0 00000-

.....Kráčeli mlčky, zamlčeni. Náhle se v pravo pahrбек snížil a od západu zašlehlo -- farář se rázem zastavil.

"Aj, město vidím veliké, jehož sláva hvězd se dotýká!" volal jása- vě. Vzpřímil se jako prorok, a holí ukazuje do dáli, osmahlou vráscitou tvář měl samý nadšený úsměv. Kantoři zůstali omráčení - tu byla, tu stá- la ta Praha vytoužená! Tmavě modrá obloha přepínala ji od zeleného Žiž- kova k Strahovu, nad nímž však svítil západ plný žhoucích vln, jako by z toho vyklenutého hlubokého temnomodra stékaly do hlubin vodopády zlata, víc a více se rozžhavující. Kolem neohnivějšího pozadí jiskřily tisíc- ceré paprsky, vyšlehujíce jako temné třaslavé okraje nádherného, zlatě kr- vavého květu. A v tom plném lesku, paprskovitými šlehy obklopen, stál černý chrám, jehož věž zelenavě svítila; stál chmurný, zamračen, na ohnivém pozadí ostře narýsován. Všech šest očí bylo upřeno k němu. "Co to je?" Oči s něho nespouštěje, ptal se pomocník a ukazoval v dál. "Chrám Sváté- ho Víta, hrob slávy, ale zaskvěje se v plné kráse. To kolem je hrad krá- lovský, památka Karla, Vladislava i Rudolfa králů!" jako s kazatelny vo- lal farář. - Ani se nehýbali. Při šlezích rozžhaveného západu stráně na Petříně, královská zahrada i mladé sady na Belvederu svítily selení, jež tak věncila ozářený oltář Hradčan s tabernákulem - Svátým Vítem a splý- vala hluboko pod něj. Žhavé proudy stékaly hloub a hloub, modř se snáše- la níže, takže střecha věže se již na jejím pozadí černala. Chránové boky, šedivé věže svatojiřské, zhnědlé stěny hradu, střechy nad hradními přístav- ky víc a více se temníce, nabývaly podoby obrovské zříceniny, na níž se s výše ploužil modrý, průsvitný závoj...

"Kdo tohle viděl, nezapomene do smrti!" modrým šátkem si utíraje oči, vzlykal duchovní. "Něco gigantického," povzdechl kantor, "něco, ja- ko, no, jako kouzelné obrazy, které se ukazují unaveným poutníkům na poušti. Četl jsem, představoval jsem si to, - ale na tohle barvy spánku nestačí!" "A celá Praha - jenom se na ni podívejte, jak tu v tom modru stojí -," všecek se chvěje, volal farář, a v jedné ruce drže klobouk, v druhé hůl a šátek, zraky vpíjel v širo domů a věží, jejichž hřebeny, hroty, věže, štíty se leskly v růžové záři západu, do níž se však již od jihu va- lila šedá houšť, ve které se vlnily chumle par a dýmů.

"Podívejte se na ty dvě týnské věže, jak se před modrou oblohou zdvihají, není-li to druhá podádka? Jestlipak si člověk přitom nevzpome- ne na ty tlusté černé kroniky s rozsekanými deskami, nad kterými v čes- kých chalupách plakávají?" Dvojice věží, velmi zčernalých, stála zprvu nehnutě, zamračená, ostře narýsována, ale potom jako by se ty věže zdvíha- ly, jak by se natahovaly do výše a pronikaly oblohou. To se šero víc a více nížilo...

"Kde jsou ty časy, když tam král Jiřík chodíval na kázání mistra z Rokycan, - Kriste Pane, Kriste Pane, my jsme sešli!" O hůl opřen, hlavu a prsa máje předkloněny směrem ke Praze, zatesknul kantor.

"Pojďme, hoši, pojďme - celý ten starý, zamračený, ale nebesky krásný obraz půjde před námi. No, Františku, vidíš, co naši pratatíci umívali?"

"Ani skoro nevěřím, že je to pravda; kdybych neviděl, jak se ty proudy par a čmoudu valí, myslel bych, že je to obraz vyčarovaný," pravil pomocník. "Jen počkejte, braši, ještě uvidíme, zejtra - pozejtří! Slyšíte Vltavu, jak si hučí?".....

Výnatek z knihy Karla V. Raise "Zapadlí vlastenci."

(pokračování)

Druhé údobí Sokolstva počítá se od r.1871 - 1879.Trpný odpor, který se i nadále jevil neúčastí českých poslanců na zemských sněmech a na říšské radě, trval dále. Nebylo však jednotného názoru na způsob boje. Politická strana staročeská setrvala zásadně na stanovisku důsledného trpného odporu, kdežto směr mladočeský už r.1872 byl pro obesílání zemského sněmu -,ale zůstával v menšině. Roku 1874 se dotud jednotná politická strana rozštěpila na stranu staročeskou a mladočeskou, jejíž poslanci vstoupili téhož roku na zemský sněm český a utvořili i formálně samostatnou stranu politickou. Roku 1878 vstoupili i Staročeši na zemský sněm a utvořili tam s Mladočechy společný klub. A za rok v říjnu r.1879 - vstoupili všichni čeští poslanci i na říšskou radu a tím skončeno dlouhé a neplodné údobí těžkých bojů a sporů.

Ty boje v národě byly tak prudké a vášnivé, že neušetřily ani významných osob ani zřízení kulturních. Rozvrácený národ kolísající mezi beznadějí a vzájemným obviňováním ztrácel zájem o jinou činnost než politickou; a tehdy vystupovaly už naléhavé otázky jiné: boj s v o b o d o m y s l n o s t i proti náboženskému konservatismu a zpátečnictví a také sociální boj za lepší hmotné i společenské postavení dělníků. V takovém prostředí se ovšem nedařilo ani Sokolstvu, které se těmto nepříznivým poměrům bránilo především tím, že se ještě více soustřeďovalo na svou činnost tělovýchovnou a obecně vlasteneckou.

Pokus o župní zřízení, které bylo uskutečněno r.1871 na Moravě, ale v zápětí zakázáno, poučil všechno Sokolstvo, že v této době nelze pomyslet na uskutečnění dávného snu Tyršova o jednotnou organizaci všeho Sokolstva. Stranický rozvrat zasahoval neblaze nejen do celého veřejného života, ale ohrožoval i nepolitickou činnost kulturní a rozvracel i život společenský. Proto se sokolské jednoty úzkostlivě bránily jak sporům politickým, tak i náboženským a sociálním. A co více! Vedoucí Sokola, především Tyrš, pozvedají pokleslé myslí národa, obracejíce zájem lidu od vzájemného podezírání a osočování k práci, bdělosti a činnosti a na tomto poli vykonalo Sokolstvo nezměrnou práci.

Přes všechny snahy a výzvy jeví se však silný pokles Sokolstva co do počtu i práce. Na podzim r.1875 bylo už jen 71 jednot skutečně činných a v nich bylo už jen 7.100 členů. Cvičících jen 1.156. Počet členů poklesl asi o jednu třetinu. Ryze sokolských jednot bylo jen 42 -,14 bylo tělocvičně-hasičských a do dalších se hasičství zavádělo.

Časopis "SOKOL" burcuje, povzbuzuje, varuje a poučuje. Hlásal zásadu, že Sokolstvu patří tělocvik a hasičům hašení, ale marně. Roku 1875 se množí volání po změně časopisu "SOKOL" v list společný Sokolstvu i hasičství. A tak r.1876 byla první část každého čísla sokolská, druhá hasičská. Téhož roku však časopis "SOKOL" zanikl na 4 roky pro nezájem odběratelů.

V té době vrcholí sokolské, teoretické dílo Tyršovo "Základové tělocviky".

Také ženskému tělocviky se v této době dostává prvních samostatných děl odborných; dva díly "Dívčího tělocviky" od Klemení Hanušové, dokazují nejen velký vliv Tyršův, nýbrž i ohlas doby. To jsou jediné a hlavní klady této doby plné stínů. V té době se zavádí též cvičení žáků. V rozhárané době cítilo Sokolstvo povinnost posilovati národní sebevědomí a svornost. V takové činnosti prožívalo těžké sedmé desetiletí minulého století.

Upravil: J.Křepela,
starosta.

ZE "SOKOLA" V SYDNEY.

TĚLOCVIČNA:

Hala, ve které cvičíme, je pro sokolský tělocvičný program nedostačující, ale prozatím musíme být rádi, že ji máme. Dept. of Education, který přiděluje školní tělocvičny, naší žádost o MOORE PARK HIGH SCHOOL zamítl a FORT St., kde jsme cvičili na sklonku minulého roku, nám přidělil na sobotu, na den, kdy uskutečnit cvičení je téměř nemyslitelné. Zástupci byli na Dept. of Education, ale zatím mimo příslibu více nedocílili.

Člen jednoty, který se zná s poslancem za Manly, Mr. M. Darbym sjednal pro delegaci SOKOLA schůzku s ním. V sobotu 15.2.t.r. tato delegace pana Darbyho navštívila a seznámila ho s historií Sokola, jeho činností po celém světě a s našimi potížemi v Sydney. Pan Darby ochotně napsal obsáhlý dopis, který odeslal přímo na ministra školství a ve kterém mimo jiné žádá, aby ministr delegaci naší jednoty přijal osobně a pomohl nám k získání takové tělocvičny, která odpovídá potřebám Sokola. Držte všichni palce, aby to dobře dopadlo.

KROJE:

Sokol se zúčastní Waratah Festivalu. Žádáme proto členy, aby si pořídili kroje. Máme na mysli kroje cvičební.

Žáci: Červená košile, kalhoty z přírodního režného plátna, červený pásek se dvěma bílými pruhy a černou čepicí s červeným kolečkem uprostřed.

Žakyně: Blůzička ze stejné látky jako žákovské kalhotky s čtverhraným výstřihem a červenou sukénkou. Výstřih, rukávky a dolejšek blůzky jsou lemovány dvěma pruhy z téže látky jako je sukénka.

Dorostenci: Červené trenýrky, bílé tričko červeně lemované.

Dorostenky: Modrá blůzička bez rukávků, čtverhraný výstřih, bílý pásek, modré cvičební kalhotky.

Sestry: Bílá halenka červeně obháčkovaná a modrá skládaná sukně.

Bratři: Tmavomodré šponovky a tričko stejné jako dorostenci.

NA SLOVÍČKO:

Můj táta měl dvě úsloví, kterými byl znám jak v Sokole, tak mezi rybáři na březích Labe, Jizery a přifařených tůň. Jedno bylo "ty kluku mizerná, po kom jseš?" /když mluvil o mně/ a druhé "co Čech to muzikant" /když mluvil o zbytku mých sourozenců/.

Co Čech, to muzikant! Ovšem táta nikdy neemigroval do Sydney. Nevíte náhodou o pianistovi? Poradte nám. Potřebujeme pianistu nebo harmonikáře stejně nutně, jako náradím vybavenou tělocvičnu.

Každé pondělí se nás sejde přes padesát v Community Hall na Broadway. Nacvičujeme podiová vystoupení na akademii. Dorostenky a sestry nacvičují a samy si zpívají jako doprovod. Dorostenci nacvičují prostná na počítání a doufají, že budou mít aspoň jednu zkoušku s hudbou před vystoupením. Nebyt neúnavné pomoci pana F. Řehoře /který není členem Sokola/ nevěděli bychom jaké zvuky klavír vlastně vydává.

Inu není nad stará česká pořekadla. Co Čech, to muzikant.

M. Zachar, náčelník.

NEZAPOMEŇTE!!! V SOBOTU 8. BŘEZNA 1958 V 8 HOD. VEČER V COMMUNITY CENTRE, MOUNTAIN ST., BROADWAY, POŘÁDÁME SPOLU S ČSL. NÁR. SDRUŽENÍM TĚLOCVIČNOU AKADEMII K OSLAVĚ NAROZENIN PRESIDENTA T.G. MASARYKA.